Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 7. julija 2016*

„Predhodno odločanje — Promet — Direktiva 2003/59/ES — Zahteva glede pridobitve temeljnih kvalifikacij — Člen 4 — Pridobljene pravice — Imetniki vozniških dovoljenj, izdanih pred datumoma iz člena 4 — Izvzetje od zahteve glede pridobitve temeljnih kvalifikacij — Nacionalna ureditev, ki določa dodatno zahtevo predhodnega rednega 35-urnega usposabljanja, da se lahko uporabi navedeno izvzetje“

V zadevi C-447/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Krajský soud v Ostravě (pokrajinsko sodišče v Ostravi, Češka republika) z odločbo z dne 16. julija 2015, ki je prispela na Sodišče 18. avgusta 2015, v postopku

Ivo Muladi

proti

Krajský úřad Moravskoslezského kraje,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi D. Šváby (poročevalec), predsednik senata, M. Safjan in M. Vilaras, sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za češko vlado M. Smolek in J. Vláčil, agenta,

— za Evropsko komisijo J. Hottiaux in Z. Malůšková, agentki,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: češčina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4 Direktive 2003/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2003 o temeljnih kvalifikacijah in rednem usposabljanju voznikov nekaterih cestnih vozil za prevoz blaga ali potnikov, o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 3820/85 in Direktive Sveta št. 91/439/EGS ter o razveljavitvi Direktive Sveta 76/914/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 7, str. 441).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Ivom Muladijem in Krajský úřad Moravskoslezského kraje (pokrajinski organ Moravsko-šlezijske pokrajine, Češka republika, v nadaljevanju: pokrajinski organ) zaradi izdaje spričevala o strokovni usposobljenosti voznika.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 76/914/EGS

3 Člen 1(1) in (3) Direktive Sveta z dne 16. decembra 1976 o najnižji stopnji usposabljanja za nekatere voznike v cestnem prometu (76/914/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 1, str. 67) določa:

„1. Vsem imetnikom ustreznega nacionalnega vozniškega dovoljenja, ki so opravili poklicno usposabljanje iz najmanj tistih predmetov, ki so našteti v Prilogi k tej direktivi, se prizna najnižja stopnja opravljenega usposabljanja za voznike vozil za cestni prevoz blaga iz druge alinee člena 5(1)(b) Uredbe EGS št. 543/69 ali za voznike vozil za cestni prevoz potnikov iz odstavka 2(c) omenjenega člena.

[…]

3. Država članica lahko zahteva, da vozniki v nacionalnem prometu znotraj njenega ozemlja in vozniki v mednarodnem prometu z vozili, registriranimi v tej državi, opravijo obsežnejše usposabljanje, kot je določeno v Prilogi. To je lahko usposabljanje, ki je v državi članici že ustaljeno, ali usposabljanje, ki ga država članica namerava uvesti v prihodnosti.“

4 Direktiva 76/914 je bila v skladu s členom 15(2) Direktive 2003/59 razveljavljena z učinkom od 10. septembra 2009.

Direktiva 2003/59

5 V uvodnih izjavah 2, 4, 5, 7, 10, 11 in 14 Direktive 2003/59 je navedeno:

„(2) Glede na to, da določbe Uredbe (EGS) št. 3820/85 veljajo za zelo majhen odstotek voznikov in da trenutno le nekaj držav članic zahteva obvezno usposabljanje voznikov, opravlja večina voznikov, ki trenutno vozijo na ozemlju Skupnosti, svoj poklic le na podlagi vozniškega dovoljenja.

[…]

(4) Cilj opredelitve novih predpisov Skupnosti je zagotavljati, da je voznik na podlagi svojih kvalifikacij usposobljen za začetek in opravljanje svojega poklica.

(5) Še zlasti pa je dolžnost v zvezi s temeljnimi kvalifikacijami in opravljanjem rednega usposabljanja namenjena izboljšanju varnosti v cestnem prometu in varnosti voznika, vključno z dejavnostmi, ki jih voznik opravlja, ko vozilo miruje. Nadalje bi naj sodobna narava vozniškega poklica spodbudila zanimanje mladih za poklic in prispevala k zaposlovanju novih voznikov v času pomanjkanja voznikov.

[…]

(7) Kot dokaz, da voznik izpolnjuje svoje dolžnosti, morajo države članice izdati vozniku spričevalo o strokovni usposobljenosti, (v nadaljnjem besedilu ‚spričevalo‘), ki dokazuje njegove temeljne kvalifikacije in redno usposabljanje.

[…]

(10) Minimalne zahteve, ki jih je treba izpolnjevati za temeljne kvalifikacije in redno usposabljanje, so v zvezi z varnostnimi predpisi, ki jih je treba upoštevati med vožnjo in ko vozilo miruje. Razvoj defenzivne vožnje – predvidevanje nevarnosti, upoštevanje drugih udeležencev cestnem prometu – ki je povezan z učinkoviti porabo goriva, bo pozitivno vplival tako na družbo kakor tudi na sektor cestnega prometa.

(11) Ta direktiva ne sme vplivati na pridobljene pravice voznika, ki je pridobil vozniško dovoljenje, potrebno za opravljanje poklicne vožnje, pred datumom, določenim za pridobitev spričevala, ki dokazuje ustrezne temeljne kvalifikacije ali redno usposabljanje.

[…]

(14) Države članice morajo določiti, da je prvo redno usposabljanje treba opraviti in izdati ustrezno spričevalo v roku pet let po datumu izdaje spričevala, ki potrjuje temeljne kvalifikacije, ali v roku pet let po izteku roka, določenega za nekatere voznike, da uveljavijo svoje pridobljene pravice. Prav tako mora obstajati možnost skrajšanja ali podaljšanja navedenih rokov. Voznik mora opraviti redno usposabljanje vsakih pet let po prvem rednem usposabljanju.“

6 Člen 1 Direktive 2003/59, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„Ta direktiva se uporablja za vožnjo, ki jo opravljajo:

(a) državljani držav članic; in

(b) državljani tretjih držav, ki so zaposleni pri podjetju s sedežem v državi članici ali pa zanj delajo;

v nadaljnjem besedilu ‚vozniki‘, ki opravljajo cestne prevoze znotraj Skupnosti po javnih cestah in pri tem uporabljajo:

— vozila, za katera se zahteva vozniško dovoljenje kategorij C1, C1 + E, C ali C + E, kakor določa Direktiva 91/439/EGS, ali vozniško dovoljenje, priznano kot enakovredno:

— vozila, za katera se zahteva vozniško dovoljenje kategorij D1, D1 + E, D ali D + E, kakor določa Direktiva 91/439/EGS, ali vozniško dovoljenje, priznano kot enakovredno.“

7 Člen 3(1) Direktive 2003/59 določa, da so „[z]a vožnjo, kakor [je] opredeljeno v členu 1, […] obvezne temeljne kvalifikacije in redno usposabljanje“.

8 Člen 4 navedene direktive, naslovljen „Pridobljene pravice“, določa:

„Iz zahteve glede pridobitve temeljne kvalifikacije so izvzeti naslednji vozniki:

(a) vozniki, ki imajo vozniško dovoljenje kategorij D1, D1 + E, D ali D + E ali vozniško dovoljenje, ki je priznano kot enakovredno, izdano najpozneje dve leti po končnem roku za prenos te direktive;

(b) vozniki, ki imajo vozniško dovoljenje kategorij C1, C1 + E, C ali C + E ali vozniško dovoljenje, ki je priznano kot enakovredno, izdano najpozneje tri leta po končnem roku za prenos te direktive.“

9 Člena 5 in 6 iste direktive se nanašata na pravila, ki veljajo za temeljne kvalifikacije voznikov in spričevala, ki te potrjujejo.

10 Člena 7 in 8 Direktive 2003/59 se nanašata na pravila, ki veljajo za redno usposabljanje voznikov in spričevala, ki to potrjujejo.

11 Člen 8 navedene direktive, naslovljen „Spričevalo, ki potrjuje redno usposabljanje“, v odstavkih od 1 do 4 določa:

„1. Ko voznik opravi redno usposabljanje iz člena 7, mu pristojni organi držav članic ali odobreni center za usposabljanje izdajo spričevalo, ki potrjuje redno usposabljanje.

2. Prvi tečaj rednega usposabljanja opravijo naslednji vozniki:

(a) imetniki spričeval iz člena 6 v roku pet let od izdaje navedenega spričevala;

(b) vozniki iz člena 4 v roku pet let od zadevnih datumov iz člena 14(2), v skladu z roki, ki jih določijo države članice.

Države članice lahko skrajšajo ali podaljšajo roke iz (a) in (b), tako da se pokrijejo z datumom izteka veljavnosti vozniškega dovoljenja ali da tako zagotovi postopno uvajanje rednega usposabljanja. Vendar pa ta rok ne sme biti krajši od treh let in daljši od sedem let.

3. Voznik, ki je opravil prvi tečaj rednega usposabljanja iz odstavka 2, opravlja redno usposabljanje vsakih pet let pred iztekom veljavnosti spričevala, ki potrjuje redno usposabljanje.

4. Imetniki spričevala iz člena 6 ali imetniki spričevala iz odstavka 1 tega člena in vozniki iz člena 4, ki ne opravljajo več poklica in ne izpolnjujejo zahtev iz odstavkov 1, 2 in 3, opravijo redno usposabljanje, preden ponovno začnejo opravljati poklic.“

12 Člen 14 iste direktive določa:

„1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, pred 10. septembrom 2006. O tem takoj obvestijo Komisijo.

[…]

2. Države članice uporabljajo te ukrepe:

— od 10. septembra 2008 v zvezi s temeljnimi kvalifikacijami, potrebnimi za vožnjo vozil v vozniških kategorijah D1, D1 + E, D in D + E;

— od 10. septembra 2009 v zvezi s temeljnimi kvalifikacijami, potrebnimi za vožnjo vozil v vozniških kategorijah C1, C1 + E, C in C + E.

[…]“

13 Priloga I k Direktivi 2003/59, naslovljena „Minimalne zahteve za kvalifikacije in usposabljanje“ v prvem odstavku Oddelka 1, naslovljenega „Seznam subjektov“, določa, da mora „[z]nanje, ki ga morajo države članice upoštevati pri ugotavljanju voznikovih temeljnih kvalifikacij in pri rednem usposabljanju, […] vključevati najmanj vsebine s tega seznama. Kandidati za voznike morajo doseči stopnjo znanja in praktično usposobljenost, potrebno za varno vožnjo vseh vozil ustrezne vozniške kategorije“.

14 Oddelek 4 te priloge, naslovljen „Obvezno redno usposabljanje, predvideno v členu 3(1)(b)“, določa, da mora tečaj obveznega rednega usposabljanja trajati 35 ur vsakih pet let, vsakič najmanj sedem ur skupaj.

Češko pravo

15 Zákon č. 247/2000 Sb., o o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a změně některých zákonů (zakon št. 247/2000 Sb. o pridobitvi in izpopolnjevanju strokovne usposobljenosti za vožnjo motornih vozil in o spremembi nekaterih zakonov) z dne 30. junija 2000 (v nadaljevanju: ZZOZ), ki je začel veljati 1. januarja 2001, določa obveznost izpopolnjevanja strokovne usposobljenosti voznikov do 16 ur letno in naknadnega opravljanja preizkusa.

16 Člen 52c(1) in (2) tega zakona določa redni postopek izdaje spričevala o strokovni usposobljenosti voznika, ki je pogojena z dokazom o uspešno opravljenem preizkusu strokovne usposobljenosti voznikov v šestih mesecih pred vložitvijo vloge.

17 ZZOZ je bil zaradi prenosa Direktive 2003/59 spremenjen z zakonom št. 374/2007 Sb.

18 Člen II zakona št. 374/2007 Sb. določa:

„1. Vozniki, ki so bili na dan začetka veljavnosti tega zakona imetniki veljavnega spričevala o strokovni usposobljenosti voznikov, morajo v šestih mesecih od dneva začetka veljavnosti tega zakona, vsekakor pa najpozneje na dan poteka veljavnosti sedanjega spričevala vložiti pisno vlogo pri občinskem organu, ki ima razširjena pooblastila, za izdajo spričevala o strokovni usposobljenosti voznikov. Občinski organ z razširjenimi pooblastili na podlagi te vloge vozniku izda spričevalo o strokovni usposobljenosti voznikov v skladu z [ZZOZ] v različici, ki velja od datuma začetka veljavnosti tega zakona.

2. Veljavnost doslej izdanih spričeval o strokovni usposobljenosti voznikov preneha veljati po 12 mesecih od dneva začetka veljavnosti tega zakona, vsekakor pa najpozneje na dan njihovega poteka veljavnosti.

3. Občinski organ z razširjenimi pooblastili voznikom, ki so opravili preizkus v skladu s prejšnjo zakonodajo pred začetkom veljavnosti tega zakona in ki jim zadevni organ na ta dan začetka veljavnosti ni izdal spričevala o strokovni usposobljenosti voznikov, izda spričevalo o strokovni usposobljenosti voznikov v skladu z [ZZOZ] v različici, ki velja od datuma začetka veljavnosti tega zakona.

4. Občinski organ z razširjenimi pooblastili voznikom, ki so vozniško dovoljenje podkategorije C1 pridobili do 10. septembra 2009, na pisno vlogo izda spričevalo o strokovni usposobljenosti voznikov v skladu z [ZZOZ] v različici, ki velja od datuma začetka veljavnosti tega zakona.

5. Občinski organ z razširjenimi pooblastili voznikom, ki so vozniško dovoljenje pridobili v obdobju med začetkom veljavnosti tega zakona do 10. septembra 2008 za kategorije in podkategorije D1, D1 + E, D ali D + E in do 10. septembra 2009 za kategorije in podkategorije C1 + E, C ali C + E, na pisno vlogo izda spričevalo o strokovni usposobljenosti voznikov v skladu z [ZZOZ] v različici, ki velja

od datuma začetka veljavnosti tega zakona. Ta določba velja tudi za voznike, ki so pridobili vozniško dovoljenje za kategorije in podkategorije, navedene v prvem stavku, do šest mesecev pred dnevom začetka veljavnosti tega zakona in nimajo spričevala o strokovni usposobljenosti voznikov, veljavnega na dan začetka veljavnosti tega zakona.

[…]

7. Vozniki, ki jim je izdano spričevalo o strokovni usposobljenosti voznikov na podlagi odstavkov 1, 3, 4 in 5 morajo opraviti redno usposabljanje v skladu z [ZZOZ] v različici, ki velja od datuma začetka veljavnosti tega zakona. Obveznost temeljnega usposabljanja na podlagi tega zakona za njih ne velja.“

19 Člen 48(4) in (5) ZZOZ, kakor je bil spremenjen 1. avgusta 2011 z zakonom št. 133/2011 Sb., pri čemer je zadnjenavedeni zakon namenjen predvsem zagotovitvi popolnega prenosa Direktive 2003/59, določa:

„4. Voznik, ki je prenehal opravljati svoj poklic in ga želi znova opravljati, ni pa opravil rednega usposabljanja, določenega v skladu s členom 48, mora opraviti redno 35-urno usposabljanje, če namerava znova voziti vozilo za voznika, za katerega velja obveznost izpopolnjevanja strokovne usposobljenosti voznikov […]

5. Določbe iz odstavka 4 se smiselno uporabljajo tudi za voznike, ki doslej niso bili imetniki spričevala o strokovni usposobljenosti voznikov ali dokumenta, ki potrjuje strokovno usposobljenost in ga je izdala druga država članica Evropske unije v skladu z ureditvijo Unije, čeprav jim je bilo vozniško dovoljenje kategorij ali podkategorij C1, C1 + E, C in C + E izdano pred 10. septembrom 2009, vozniško dovoljenje kategorij ali podkategorij D1, D1 + E, D ali D + E pa pred 10. septembrom 2008.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

20 I. Muladi je od leta 1984 imetnik vozniškega dovoljenja kategorije C in od leta 1989 vozniškega dovoljenja kategorije D.

21 Do 30. marca 2008 je bil pooblaščeni ocenjevalec s pravico usposabljati in izvajati preizkuse na podlagi ZZOZ.

22 I. Muladi je 14. marca 2010 pri Magistrát (občinski organ) mesta Ostrava (Češka republika) podal vlogo za izdajo spričevala o strokovni usposobljenosti voznikov, pri čemer je navedel, da je 9. in 28. marca 2008 sam opravil izpit za vozniško dovoljenje kategorij A, C in D v skladu z veljavno zakonodajo in poleg tega opravil 16-urno usposabljanje, ki ga je zagotovil sam.

23 Njegova vloga je bila 3. junija 2010 zavrnjena z obrazložitvijo, da ni predložil dokaza o opravljenem preizkusu, določenem v predpisih, veljavnih pred zakonom št. 374/2007 Sb., v šestih mesecih pred vložitvijo te vloge.

24 I. Muladi je zoper to odločbo vložil pritožbo, ki jo je pokrajinski organ zavrnil 13. avgusta 2010.

25 Krajský soud v Ostravě (pokrajinsko sodišče v Ostravi, Češka republika) je z odločbo z dne 23. februarja 2012 odpravilo odločbo pokrajinskega organa z dne 13. avgusta 2010. Nato je pokrajinski organ odpravil odločbo občinskega organa mesta Ostrava z dne 3. junija 2010 in ga pozval, naj sprejme novo odločbo ter navedel, da mora preučiti spoštovanje pogojev drugih možnosti za izdajo spričevala o strokovni usposobljenosti voznika.

26 Občinski organ mesta Ostrava je 27. septembra 2012 ponovno zavrnil vlogo I. Muladija.

27 Ta odločba je bila potrjena z odločbo pokrajinskega organa z dne 15. januarja 2013, zoper katero je bila vložena tožba, o kateri odloča predložitveno sodišče.

28 V tem okviru to meni, da izdaje spričevala o strokovni usposobljenosti voznikov, ki jo je zahteval I. Muladi, ni mogoče izvesti na podlagi nobene od treh pravnih podlag, ki jih določa nacionalno pravo, in sicer člena II(3) zakona št. 374/2007 Sb., člena 52c ZZOZ in člena 48(4) in (5) ZZOZ, kakor je bil spremenjen z zakonom št. 133/2011 Sb.

29 Kar zadeva prvo pravno podlago, to sodišče namreč meni, da je ni mogoče uporabiti, ker morajo tudi inštruktorji, kot je I. Muladi, opraviti preizkus in se torej ne morejo samoocenjevati. Glede druge pravne podlage meni, da I. Muladi ni predložil dokaza o opravljenem preizkusu strokovne usposobljenosti v šestih mesecih pred vložitvijo svoje vloge. Nazadnje, glede tretje pravne podlage ugotavlja, da I. Muladi ni predložil dokaza o svoji udeležbi pri 35-urnem usposabljanju.

30 Vendar ima predložitveno sodišče glede te zadnje pravne podlage pomisleke o njeni združljivosti s pravom Unije. V zvezi s tem meni, da niti Direktiva 2003/59 niti člen 91 PDEU ne dovoljujeta državam članicam, da sprejmejo strožje predpise, vendar naj bi ta možnost izhajala iz cilja te direktive, katere namen je določiti minimalne zahteve, ki jih je treba spoštovati v okviru temeljnih kvalifikacij in rednega usposabljanja voznikov. V zvezi s tem navaja, da v Češki republiki že pred prenosom Direktive 2003/59 običajno vozniško dovoljenje ni zadostovalo za vožnjo motornih vozil, ki jih zadeva ta direktiva, in da so morali vozniki izpopolnjevati svojo strokovno usposobljenost, kot je navedeno v točki 15 te sodbe. Poleg tega še navaja, da bi taka ureditev lahko posegla v legitimna pričakovanja voznikov in v njihovo svobodo izbire poklica, določeno v členu 15 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), lahko pa bi tudi pomenila morebitno oviro za prosto gibanje oseb in prosti pretok storitev v Evropski uniji.

31 Ob upoštevanju navedenega je Krajský soud v Ostravě (pokrajinsko sodišče v Ostravi) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali določbe člena 4 Direktive 2003/59 nasprotujejo nacionalni zakonodaji, ki določa dodatne pogoje za izjeme od zahteve, da vozniki nekaterih cestnih vozil za prevoz blaga ali potnikov pridobijo temeljno kvalifikacijo?“

Vprašanje za predhodno odločanje

Dopustnost

32 Češka vlada meni, da vprašanje, ki ga je postavilo Krajský soud v Ostravě (pokrajinsko sodišče v Ostravi), ni dopustno, ker predložitveno sodišče ni navedlo konkretnih določb češkega prava, ki naj bi bile v nasprotju z Direktivo 2003/59, ker je podalo le razdrobljen opis dejstev, ne da bi konkretneje opisalo pravni okvir, v katerem mora odločati, in dejanskih okoliščin, ki so bistvene v zvezi s tem, in ker postavljeno vprašanje očitno nima nikakršne zveze z rešitvijo spora o glavni stvari, saj zadeva zahtevo glede pridobitve temeljnih kvalifikacij v smislu členov 5 in 6 Direktive 2003/59, spor o glavni stvari pa se nanaša na obveznost rednega usposabljanja v smislu členov 7 in 8 te direktive.

33 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v okviru sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, določenim v členu 267 PDEU, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, tisto, ki ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi upoštevnost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato mora Sodišče, kadar se postavljeno vprašanje nanaša na razlago prava Unije, načeloma odločiti. Zavrnitev odločanja o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga je postavilo nacionalno sodišče, je mogoča, samo če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem

ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 17. marca 2016, Aspiro, C-40/15, EU:C:2016:172, točka 17 in navedena sodna praksa).

34 V obravnavani zadevi je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe jasno razvidna zveza med zahtevano razlago člena 4 Direktive 2003/59 in rešitvijo spora, o katerem odloča predložitveno sodišče. To namreč navaja, da se sprašuje, ali je češki zakonodajalec ob sprejemanju zakona št. 374/2007 Sb., s katerim je bila prenesena Direktiva 2003/59, smel določiti dodatne pogoje za ohranitev pridobljenih pravic voznikov, to je pravic iz tega člena, katerih uporabo zahteva tožeča stranka iz postopka v glavni stvari.

35 Poleg tega je, kot izhaja iz točk od 15 do 23 te sodbe, v predložitveni odločbi dovolj podroben opis tako dejanskega kot pravnega okvira postopka v glavni stvari.

36 Iz tega sledi, da je vprašanje za predhodno odločanje dopustno.

Vsebinska presoja

37 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4 Direktive 2003/59 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katere zahteva po predhodnem rednem 35-urnem usposabljanju velja za upravičence do izvzetja od zahteve glede pridobitve temeljnih kvalifikacij voznikov nekaterih cestnih vozil, namenjenih prevozu blaga ali potnikov, določenega v tem členu, za opravljanje zadevne vožnje.

38 V zvezi s tem je treba navesti, da lahko v skladu s členom 8(2), prvi pododstavek, (b), Direktive 2003/59 v povezavi z njeno uvodno izjavo 14 vozniki, za katere velja izvzetje od zahteve glede pridobitve temeljnih kvalifikacij iz člena 4 te direktive, na tej podlagi opravljajo dejavnost prevoza v obdobju do njihovega prvega rednega usposabljanja. To obdobje določijo države članice v skladu s členom 8(2), drugi pododstavek, navedene direktive, vendar ne sme biti niti krajše od treh let niti daljše od sedmih let od datumov iz člena 14(2) iste direktive, to je bodisi od 10. septembra 2008 za imetnike vozniškega dovoljenja za eno od kategorij D1, D1 + E, ali D, D + E ali dovoljenja, priznanega kot enakovredno, bodisi od 10. septembra 2009 za imetnike vozniškega dovoljenja za eno od kategorij C1, C1 + E ali C, C + E ali dovoljenja, priznanega kot enakovredno.

39 Iz priloge I k Direktivi 2003/59, naslovljene „Minimalne zahteve za kvalifikacije in usposabljanje“, v povezavi z uvodno izjavo 10 te direktive je razvidno, da je njen namen minimalna uskladitev nacionalnih določb glede pridobitve temeljnih kvalifikacij in rednega usposabljanja voznikov nekaterih cestnih vozil, namenjenih prevozu blaga ali potnikov.

40 Zato državam članicam ni odvzeta možnost, da voznikom iz člena 4 Direktive 2003/59 naložijo dodatne pogoje za opravljanje vožnje nekaterih cestnih vozil, namenjenih prevozu blaga ali potnikov.

41 Natančneje je treba za člen 4 te direktive v povezavi z njenim členom 14(2), na podlagi katerega imajo imetniki vozniških dovoljenj nekaterih kategorij za zagotovitev pridobljenih pravic začasno pravico do izvzetja od zahteve za pridobitev temeljnih kvalifikacij, šteti, da se z njim skuša le minimalno uskladiti nacionalne določbe.

42 Poleg tega bi bilo v nasprotju s sistematiko Direktive 2003/59, da države članice, medtem ko lahko naložijo dodatne zahteve glede obveznosti pridobitve temeljnih kvalifikacij, ne bi mogle določiti dodatnih pogojev v zvezi z izvzetjem od te iste obveznosti.

43 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča minimalna uskladitev državam članicam ne preprečuje, da ohranijo ali sprejmejo strožje ukrepe, a le če ti resno ne ogrožajo rezultata, določenega z zadevno direktivo (glej v tem smislu sodbo z dne 23. novembra 2006, Lidl Italia, C-315/05, EU:C:2006:736, točka 48), in če so v skladu s pogodbo DEU (glej v tem smislu sodbe z dne 23. aprila 2009, Scarpelli, C-509/07, EU:C:2009:255, točka 24; z dne 10. septembra 2009, Komisija/Belgija, C-100/08, neobjavljena, EU:C:2009:537, točka 70; z dne 1. marca 2012, Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, točka 53, in z dne 25. aprila 2013, Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, točka 60).

44 V zvezi z zadnjenavedenim je take ukrepe, čeprav so omejevalni, mogoče upravičiti, če ustrezajo nujnemu razlogu v splošnem interesu, če je z njimi mogoče zagotoviti uresničitev cilja, ki mu sledijo, in če ne presegajo tega, kar je potrebno za njegovo dosego (glej v tem smislu sodbo z dne 25. aprila 2013, Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, točka 60).

45 Presoditi je torej treba, ali je pogoj, kakršen je ta, ki ga zahteva ureditev iz postopka v glavni stvari, ki za izdajo spričevala o strokovni usposobljenosti voznika poleg posedovanja – določenega z Direktivo 2003/59 – vozniškega dovoljenja kategorije D1, D1 + E ali D, D + E ali enakovrednega dovoljenja, izdanega pred 10. septembrom 2008, ali vozniškega dovoljenja kategorije C1, C1 + E ali C, C + E ali enakovrednega dovoljenja, izdanega pred 10. septembrom 2009, nalaga tudi udeležbo pri predhodnem rednem 35-urnem usposabljanju, upravičen.

46 Ni sporno, da navedeni pogoj prispeva k zagotavljanju kakovosti voznikov ter krepitvi varnosti v cestnem prometu in varnosti voznikov, ki so cilji iz uvodnih izjav 4 in 5 Direktive 2003/59.

47 Poleg tega za tako dodatno zahtevo ni mogoče šteti, da presega to, kar je potrebno za dosego teh ciljev.

48 V zvezi s tem je najprej treba navesti, da ta zahteva velja le za osebe, ki niso imetnice spričevala o strokovni usposobljenosti ali enakovrednega spričevala in ki torej ne opravljajo ali ne opravljajo več poklica voznika ter zato zanje ni veljala obveznost letnega izpopolnjevanja, določena z ZZOZ.

49 Dalje, glede njenega cilja določba, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, nalaga podobno zahtevo, kot je zahteva iz člena 8(2)(b) Direktive 2003/59 v povezavi z oddelkom 4 priloge I k tej direktivi, na podlagi katerega morajo vozniki, ki so spričevalo o strokovni usposobljenosti voznika pridobili na podlagi člena 4 Direktive 2003/59, opraviti prvi 35-urni tečaj rednega usposabljanja načeloma v petih letih od 10. septembra 2008 za imetnike dovoljenja kategorij D1, D1 + E ali D, D + E ali enakovrednega dovoljenja in od 10. septembra 2009 za imetnike dovoljenja kategorij C1, C1 + E ali C, C + E ali enakovrednega dovoljenja.

50 Poleg tega ni mogoče šteti, da ta zahteva posega v pridobljene pravice voznikov, ker je, prvič, Direktiva 76/914, ki je bila razveljavljena in nadomeščena z Direktivo 2003/59, v členu 1(3) določala možnost držav članic, da za pridobitev spričevala o strokovni usposobljenosti zahtevajo obsežnejše usposabljanje, kot je določeno v prilogi k tej prvonavedeni direktivi, in drugič, kot navaja predložitveno sodišče, češka zakonodaja že pred prenosom Direktive 2003/59 z zakonom št. 374/2007 Sb. v ZZOZ določala, da posedovanje ustreznega vozniškega dovoljenja ne zadostuje za vožnjo vozil, na katera se nanaša zadevna direktiva, in da so, kot izhaja iz točke 15 te sodbe, vozniki teh vozil morali izpopolnjevati svojo usposobljenost za vožnjo z vsakoletnim usposabljanjem.

51 Nazadnje, dodatna zahteva, ki je naložena s predpisi iz postopka v glavni stvari, ni v nasprotju s členom 15 Listine. V skladu s členom 52(2) Listine se namreč v zvezi s pravicami, ki jih zagotavlja ta člen, lahko sprejmejo omejitve, če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, in če glede na zastavljeni cilj ne pomenijo nesorazmernega in nedopustnega poseganja, ki bi ogrozilo vsebino tako zagotovljenih pravic (glej v tem smislu sodbi z dne 30. junija 2005, Alessandrini in drugi/Komisija, C-295/03 P, EU:C:2005:413, točka 86 in navedena sodna praksa, ter z dne 4. julija 2013, Gardella, C-233/12, EU:C:2013:449, točka 39). Kot pa je bilo ugotovljeno v točki 47 te sodbe, ureditev, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, izpolnjuje te zahteve.

52 V teh okoliščinah je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4 Direktive 2003/59 razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katere zahteva po predhodnem rednem 35-urnem usposabljanju velja za upravičence do izvzetja od zahteve po pridobitvi temeljnih kvalifikacij voznikov nekaterih cestnih vozil, namenjenih prevozu blaga ali potnikov, določenega v tem členu, za opravljanje zadevne vožnje.

Stroški

53 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

Člen 4 Direktive 2003/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2003 o temeljnih kvalifikacijah in rednem usposabljanju voznikov nekaterih cestnih vozil za prevoz blaga ali potnikov, o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 3820/85 in Direktive Sveta št. 91/439/EGS ter o razveljavitvi Direktive Sveta 76/914/EGS je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katere zahteva po predhodnem rednem 35-urnem usposabljanju velja za upravičence do izvzetja od zahteve po pridobitvi temeljnih kvalifikacij voznikov nekaterih cestnih vozil, namenjenih prevozu blaga ali potnikov, določenega v tem členu, za opravljanje zadevne vožnje.

Podpisi